

Motvind Norge

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Middelthuns gate 29,
0368 Oslo

Oslo, 19. desember 2024

Sak. Høringsuttalelse 202416984. Melding - Reinvestering av SK1 og SK2
(Skagerrakkablene)

Motvind Norge (Org nr. 923 421 068) er en demokratisk og medlemsstyrt organisasjon med over 21 tusen medlemmer. Vi takker for muligheten til å komme med høringsinnspill.

Feil forutsetning.

I presentasjonen til Statnett står det:

«Alternativet til utveksling ville vært å demme opp flere vassdrag for å bli selvforsynt også i tørrår»

Vi kan ikke se at denne påstanden hverken har dekning i Statnett sine egne analyser eller i NVE sine vurderinger.

Ulogisk forutsetning.

I presentasjonen til Statnett står det:

«Økt utvekslingskapasitet gir ikke mer nettoeksport eller import til Norge»

Det må forstås slik at med en ny Skagerrak kabel, vil Norges eksport eller import av strøm være det samme volumet som uten en ny kabel. Siden Statnett er medeier i alle utenlandskablene, vil da bruk av ny Skagerrakkabel føre til mindre bruk og tapte inntekter for de andre kablene. Det er derfor ulogisk å bruke opptil 16 milliarder på en ny kabel som ikke gir økte inntekter for Statnett.

Tidsplan og utvekslingskapasitet

Det er uklart hvor lenge SK1 og SK2 vil være i drift, men Statnett har antydnet at de muligens kan brukes i en periode etter den tekniske levetiden på 50 år som går ut i 2026/2027. Samtidig vil en evt. ny kabel tidligst være i drift i 2036. Det betyr at utvekslingskapasiteten vil bli redusert med 500 MW i en periode på opptil 10 år før den igjen økes med opptil 1400 MW.

Det er uklart hvorfor Statnett ikke sier noe om dette.

Forsyningssikkerhet

Statnett argumenterer med at en ny Skagerrakkabel er nødvendig for den norske forsyningssikkerheten. Det står i meldingen:

Motvind Norge

«Det nordiske samarbeidet og et velfungerende nordisk kraftmarked er viktig for norsk og dansk forsyningssikkerhet. Reinvestering av SK1 og SK2 må også ses i denne konteksten»

Statnett begrunner altså meldingen med at Norge vil ha behov for mer strøm i årene som kommer. I tillegg mener de at nye kabler vil gi en bedre utnyttelse av «det samlede nordiske og europeiske kraftsystemet».

Klarere kan det ikke sies at Statnett er for at kablene bør erstattes med nye. Og kjenner vi Statnett rett, vil utredningen vise at nettopp det er tilfelle.

Norge har i dag et kraftoverskudd på nesten 20 TWh og Sverige på bortimot 40 TWh. Norges årlige forbruk er under 140 TWh.

NVEs langtidsanalyse og prognosene til Energimyndigheten i Sverige, viser at landene samlet vil ha et betydelig kraftoverskudd fram mot 2040. Statnett peker selv på at Norge har en overføringskapasitet til utlandet på hele ni GW (9 tusen MW) som utgjør en tredel av hele Norges produksjonskapasitet for strøm. Statnett sier videre i meldingen at dette bidrar til å sikre den norske strømforsyningen i de kaldeste periodene og i perioder med tørrår. Hvorfor skal vi da fornye de to kablene på bare 500 MW til en pris på opptil 16 milliarder?

Danmark har nylig åpnet en ny kabelforbindelse til Storbritannia på hele 1400 MW og planlegger en ny forbindelse til Tyskland. Det er sannsynlig at dersom regjeringen går inn for å fornye de to kablene, vil de bli bygd med en betydelig høyere kapasitet enn de gamle. Da åpner vi i realiteten en ny «motorvei» for strøm til kontinentet og Storbritannia fordi Danmark blir et transittland for den norske strømmen. Faren for prissmitte fra høyprislandene blir dermed enda større enn i dag.

Den svenske regjeringen har kansellert planen om en ny kabel til Tyskland, Hansa Power Bridge, med nettopp den begrunnelsen.

Norge bør gjøre det samme med sine strømforbindelser til Danmark. Derfor bør Statnetts planer stanses nå.

Bedre forsyningssikkerhet kan oppnås ved å redusere det direkte strømforbruket ved feks energieffektivisering, varmepumper og bruk av jordvarme til oppvarming.

Det er også påfallende at Statnett ikke nevner at regjeringen har satt i gang utredning av mulig kjernekraft i Norge. Utredningen skal være ferdig 1.4.2026, altså 10 år før en ny kabel til Danmark kan være driftsklar. Hvis det blir besluttet å etablere kjernekraft i Norge, vil forsyningssikkerhet ikke lenger kunne brukes som argument for nye utenlandskabler. Beslutning om å erstatte de to aktuelle kablene til Danmark, bør derfor uansett utsettes til det er avklart om også Norge vil etablere kjernekraft.

Manglende alternative forslag

Konsekvensutredningsforskriften §14 stiller følgende krav:

«Et planprogram og en melding med forslag til utredningsprogram skal inneholde en beskrivelse av:»

Motvind Norge

«c. relevante og realistiske alternativer og hvordan disse skal vurderes i konsekvensutredningen»

I meldingen fra Statnett står det at forsyningssikkerheten er bakgrunnen for forslaget. Da må alternative måter å sikre forsyningssikkerheten på utredes. Det er ikke gjort hverken i denne meldingen eller i forslaget til utredningsprogram. Det betyr at verken meldingen fra Statnett eller forslaget til utredningsprogram tilfredsstiller lovens krav.

Manglende forslag til utredninger

I forslaget til utredninger av samfunnsvirkninger er det eneste som står:

«Tiltakets eventuelle konsekvenser for lokalt og regionalt næringsliv skal vurderes, herunder sysselsetting og verdiskaping.»

I desember 2024 har det vært svært høye strømpriser i NO2 området. Dette har blitt forklart med svært lite vind i Europa (ingen strømproduksjon fra vindturbinene), samt stor utvekslingskapasitet etter at kablene til Tyskland og UK ble tatt i bruk.

Dette påvirker sterkt kostnadene og utgiftene til vanlig folk, næringslivet og offentlige etater. Likevel ser det ut til at Statnett ikke har tenkt å utrede disse alvorlige samfunnskonsekvensene.

Dette viser også at vindturbiner er svært dårlig egnet som energikilde i et elektrifisert samfunn.

Nå er det fri flyt av elektrisk strøm ut fra Norge, og eksportoverskuddet ser ut til å bli høyere enn noen gang; nesten 20 TWh i 2024.

Regjeringen ønsker ikke å utfordre EU-regelverket og sørge for å reetablere stabile og lave strømpriser for folk, industri og næringsliv. Det kunne vært gjort ved å endre prisområdene, legge avgift på eksport av strøm eller ta ut deler av produksjonen til innenlands forbruk.

Innenfor handlingsrommet i EØS-avtalen burde Norge frikoble norsk vannkraft brukt i Norge fra det dysfunksjonelle europeiske prismarkedet for energi.

Da ser eneste løsningen ut til å være å fysisk begrense eksportmulighetene av strøm. Motvind Norge mener derfor at prosessen med ny Skagerrakkabel må stanses nå.

Med hilsen

Bjarne Jensen

Leder av havvindutvalget i Motvind Norge

John Fiskvik

Styreleder i Motvind Norge